Absentia Luminis

RAFAŁ PYTEL / GRAFIKA MALARSTWO OBIEKT / PRINTS PAINTING OBJECTS

MUZEUM SZTUKI I TECHNIKI JAPOŃSKIEJ MANGGHA

Absentia Luminis

RAFAŁ PYTEL / GRAFIKA MALARSTWO OBIEKT / PRINTS PAINTING OBJECTS

KRAKÓW 2012
MUZEUM SZTUKI I TECHNIKI JAPOŃSKIEJ MANGGHA

Manggha is a special place for Rafał Pytel, as there are very few Polish artists who go so well with traditional Japanese aesthetics. The Japanese aesthetics is more about emphasising an ambiguous presentation of reality and implication more than a straight-forward presentation of phenomena. This similarity, in particular after seeing the series entitled „Gardens" inspired by Zen gardens, could prompt us to ask the artist „Have you ever been to Kyoto?" But we should not expect that Rafał has as he was never interested in the Japanese art per se and his „Gardens" series was more about finding a common language and a similar concept of turning a viewer into an observer but also into a participant of a work of art.

By taking austere and modest measures, Rafał forces us to use our imagination rather than our intellect. Any interpretation, any comment attempting to intrude the order of visuality becomes useless and deprived of any sense. The artist endeavors to engage us in a direct experience (contemplation of the piece of work), a play of our imagination which, mislead by sometime ironic titles, is going to open us to new experiences.

Looking for some sources of inspiration which emerge from the monochromatic structures and set the starting point for Rafał's artistic evolution, one should mention broadly understood minimalism as well as such artists as Mark Rothko, Barneth Newman or Olafua Eliasson. These inspirations have given rise to some structural experiments where both the nature and industrial landscape are synthesized to horizontal planes but not transformed into geometric abstraction. Rafał's works are free from any imposed stillness or cold calculation of colours.

On the contrary, with his masterly use of a brush, his characteristic painter's gesture, he reflects the dynamics of the reality in full. It would be difficult to classify Rafał as an artist. He practices graphic arts, photography, creates reliefs with the same intensity he cares for the art of sound. While he started off from graphic art and painting, he would not be limited to these two disciplines as an artist and, on the contrary, an issue which was recognized in graphic art was developed through other means of expression (other media).

The issue is absentia ilumins, absence of light, balancing on the edge of visibility with nothing but emptiness behind one's shoulder.

Deliberation on emptiness, degeneration, atrophy, oblivion or non-existence has accompanied both the culture of the West and of the East almost since the dawn of time, with an emphasis on its mystical dimension which has been given much attention as a common platform of these cultures. Still, Rafał's attitude, even if described as mystic, is not oriented towards shaking off shackles of our daily life. Meditation practised by Rafał is more about contemplating the landscape of Nowa Huta district of Krakow from the windows of his studio than about a temptation to discover new states of mind in sensor chambers. One can see that clearly when reading titles of some works e.g. „Advantages of Travelling at Night" or his obvious fascination with David Lynch's films and painting.

Jacek Stapowicz

Manggha jest miejscem szczególnym dla Rafała Pytla, mało który polski artysta tak bardzo wpisuje się w tradycyjną estetyką japońską, gdzie nacisk położony jest bardziej na sugestię i nieokreśloność niż na jednoznaczne przedstawienie. Zbieżność tych artystycznych postaw, zwłaszcza po obejrzeniu cyklu grafik inspirowanego ogrodami zen, mogłaby nasunąć nam pytanie do artysty, „Czy kiedykolwiek był Pan w Kyoto?" Sztuka Japonii nie była główną inspiracją Rafała, kiedy w 2005 roku wystawiał cykl „ogrody" w Centrum Manggha. Była to raczej próba znalezienia wspólnego języka, podobnych założeń, które to za swój cel biorą uczynienie odbiorcy nie tylko obserwatora ale uczestnika dzieła sztuki.

Obecnie artysta stara się nas zaangażować w bezpośrednie doświadczenie (kontemplację dzieła), wciągnąć w grę wyobraźni, która zwodzona niekiedy ironicznymi tytułami będzie otwierać nas na nowe doznania. Stosując surowe środki wyrazu, prowokuje odbiorcę do używania bardziej wyobraźni niż intelektu. Wszelka interpretacja, jakakolwiek wypowiedź, która stara się wtargnąć w ten porządek widzialności okazuje się daremna i nie znajduje żadnego zastosowania.

Szukając tropów, możliwych do wydobycia z tych w większości monochromatycznych struktur, które określałyby punkt wyjścia ewolucji artystycznej Rafała, wskazać by należało nurt szeroko rozumianego minimalizmu i takich artystów jak Mark Rothko, Barneth Newman czy Olafur Eliasson. Inspiracje te dały początek poszukiwaniom strukturalnym gdzie natura jak i pejzaż industrialny poprzez obserwację artysty są sprowadzone do syntezy w postaci poziomych płaszczyzn, lecz nie na modłę abstrakcji geometrycznej. W pracach Rafała zderza się chłodna kalkulacja kolorów, zawieszenie w bezruchu z mistrzowskim posługiwaniem się pędzlem, jego charakterystycznym gestem malarskim, oddając tym w pełni dynamikę rzeczywistości.

Trudno jest przyporządkować Rafała do konkretnej dziedziny sztuki. Uprawia grafikę, malarstwo, fotografię, tworzy reliefy, zajmuje się sztuką dźwięku. Należy stwierdzić, że Rafał wyszedł od grafiki i malarstwa, jednak problem, który został rozpoznany w sztukach plastycznych rozwijany jest poprzez inne środki wyrazu (inne media). Problemem tym jest absentia luminis, absencja światła, balansowanie na skraju widzialności mając za plecami pustkę. Rafał zainspirowany dokonaniami wspomnianych twórców u których zastosowanie koloru niejednokrotnie przebiegało na granicy możliwości percepcyjnej oka, zdał sobie sprawę, że aby badać problem zaniku światła/formy musi wyjść poza malarstwo w kierunku form przestrzennych.

Reliefy i obiekty o których tu mowa są właśnie tym jakże konsekwentnym przejściem. Wskazać należy, że w jednym z obiektów "Zaćmiennik" następuje kolejny krok, autor używa w nim mechanizmu, który wprawia obiekt w ruch, symuluje zaćmienie słońca. Pozostaje czekać, kiedy nastąpi użycie bardziej zaawansowanych technologii w jego twórczości. Rafał w swoim zamierzeniu dąży aby odbiorca nie miał dzieła sztuki przed sobą, chciałby go zaprosić do środka, stworzyć dla niego możliwości, które odbiorca sam by realizował w procesie interakcji z dziełem.

Rozważania na temat, pustki, zaniku, niebytu czy nicości towarzyszyły niemal od zarania zarówno kultury Zachodu jak i Wschodu, zwłaszcza w wymiarze mistycznym, któremu poświęcono wiele uwagi jako wspólnej płaszczyźnie tych kultur. Jednak podjęcie tej problematyki przez autora wystawy nie należy rozpatrywać jako włączenie się w dialog pomiędzy wschodem i zachodem, czy osiągania wyższych stanów świadomości. Nawet jeżeli nazwać twórczość Rafała "mistyczną", co czasami słychać, to medytacja jaką praktykuje związana jest raczej z kontemplacją krajobrazu Nowej Huty z okien jego pracowni a niżeli pokusie odkrywania nowych stanów umysłu w komorach deprywacji sensorycznej.

Jacek Stapowicz

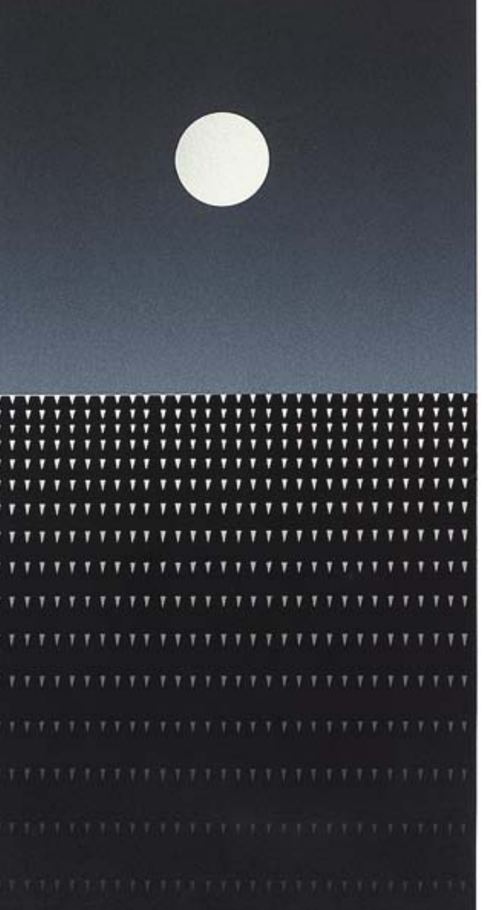

Ludzie reagują na księżyc
People Reacting to the Moon
2012
linoryt, druk cyfrowy
linocut, digital print
82 x 52 cm

Metropolita^2
Metropolitan^2
2011
linoryt, druk cyfrowy
linocut, digital print
68 x 44 cm

Made in Japan
2011
linoryt, druk cyfrowy
linocut, digital print
100 x 70 cm

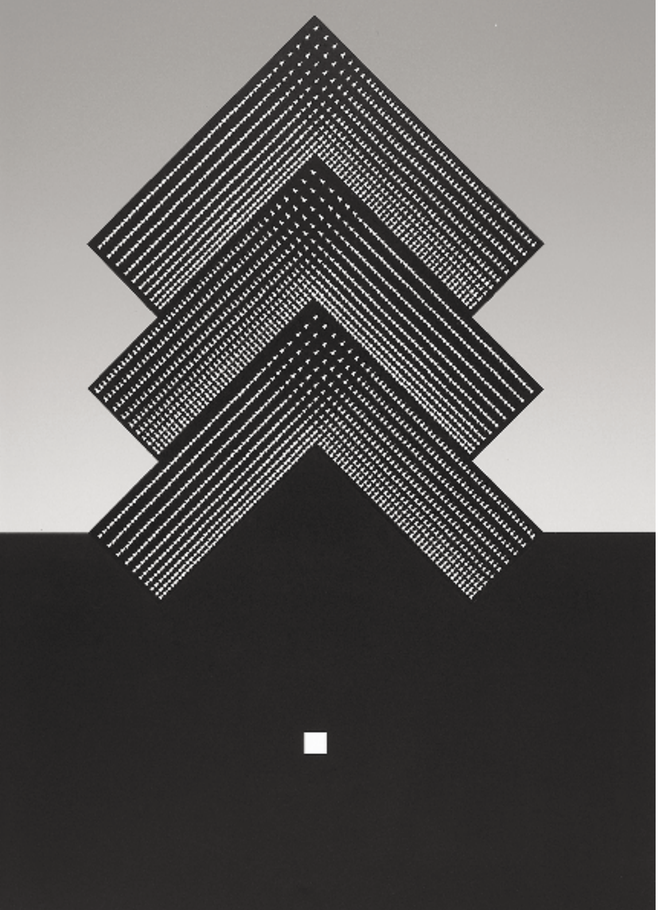

Absentia luminis
2011
linoryt, druk cyfrowy
linocut, digital print
70 x 100 cm

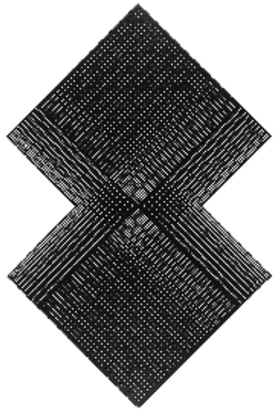

Elektryczność I
Electricity I
2006
linoryt
linocut
70 x 100 cm

Elektryczność II
Electricity II
2006
linoryt
linocut
70 x 100 cm

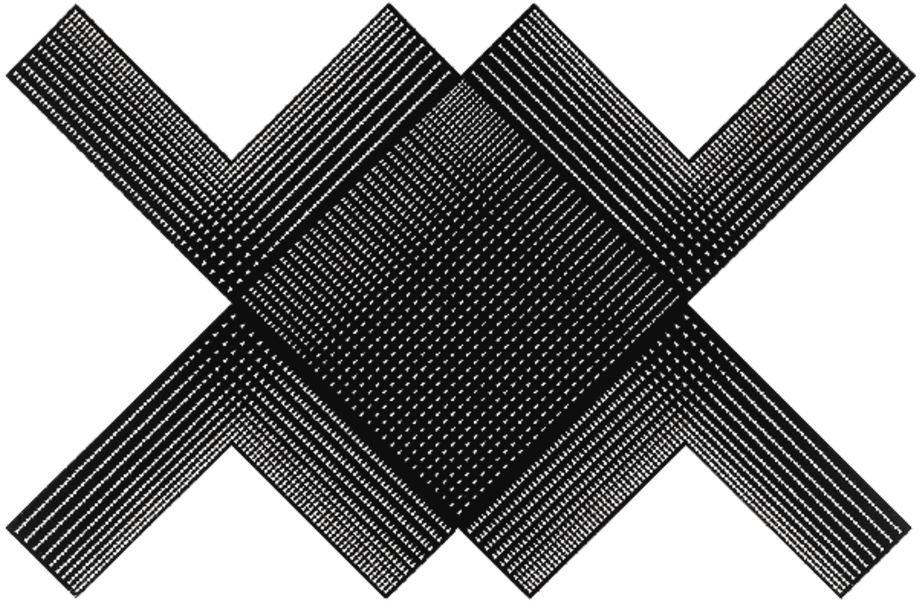

Pomiędzy
Between
2012
olej, płótno
oil on canvas
35 x 35 cm

Lunator
2012
olej, płótno
oil on canvas
35 x 35 cm

Walory podróżowania nocą
The Advantages of Travelling at Night
2003
relief
20 x 150 cm

Pobocze — dyptyk

Roadside — diptych

2012

olej, płótno

oil on canvas

35 x 150 cm

35 x 35 cm

Blaski i Cienie

Shadows and Lights

2012

relief

6 x 3 x 214 cm

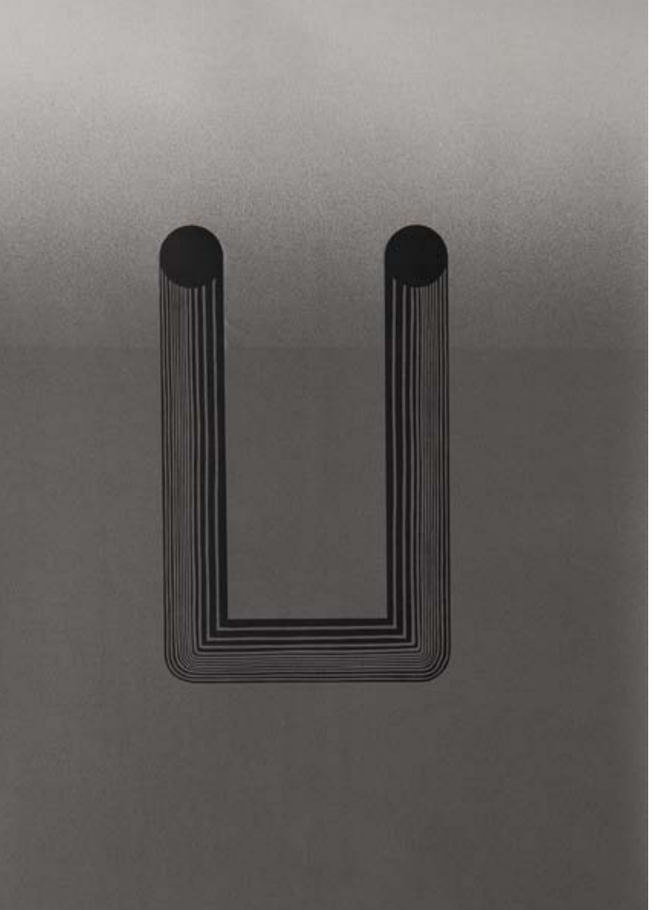

Działanie w pustce II
Operating in the Void II
2012
linoryt, druk cyfrowy
linocut, digital print
85 x 60 cm

Część całości
Part of the Whole
2009
linoryt, druk cyfrowy
linocut, digital print
82 x 52 cm

Łęg
2009
linoryt, druk cyfrowy
linocut, digital print
82 x 52 cm

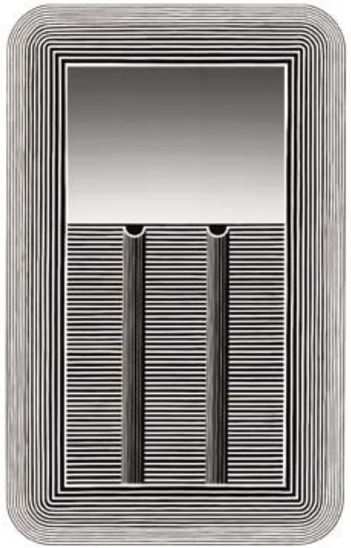

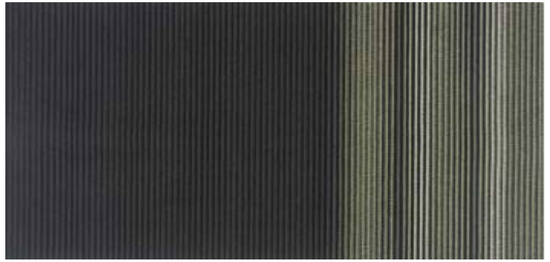

Na skraju IV
On the edge IV
2012
linoryt
linocut
50 x 60 cm

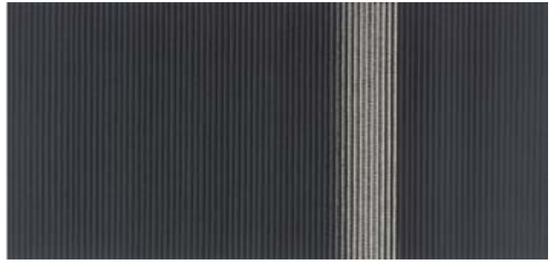

Na skraju V
On the edge V
2012
linoryt
linocut
50 x 60 cm

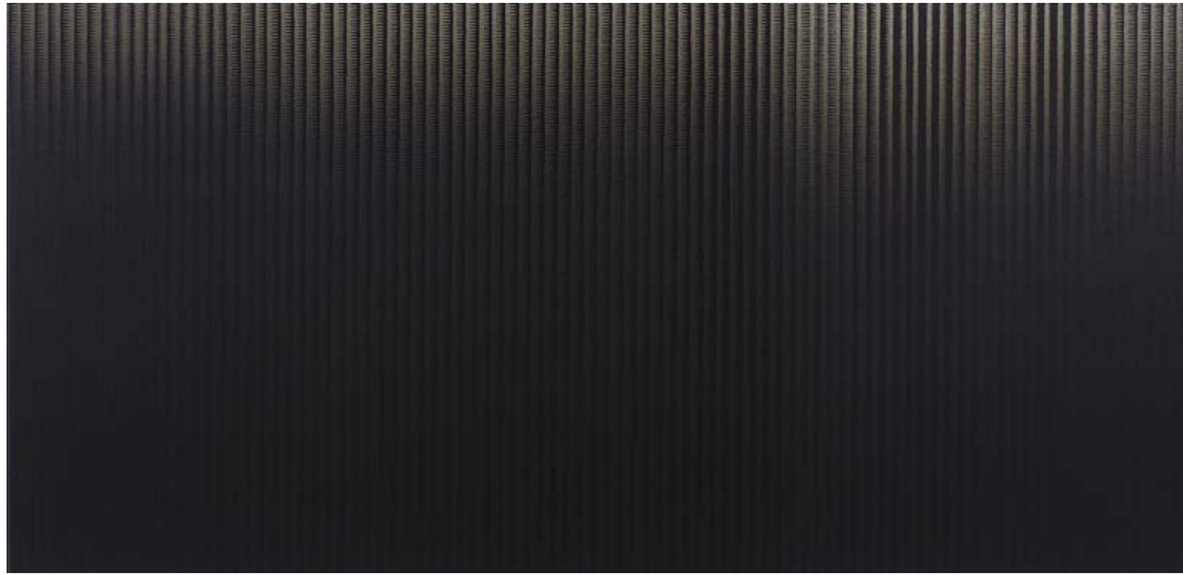

Na skraju VI
On the edge IV
2012
linoryt
linocut
50 x 60 cm

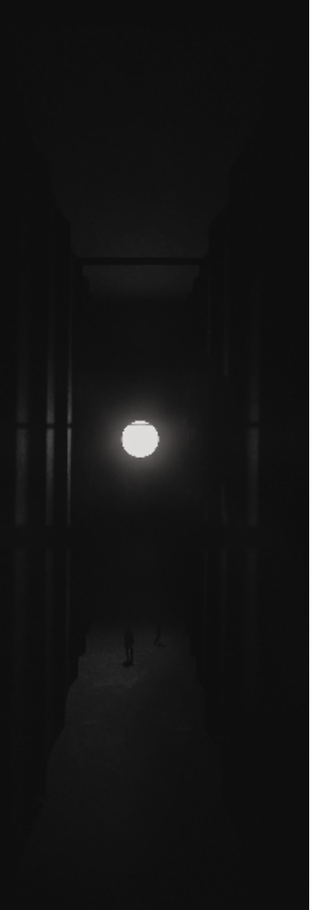

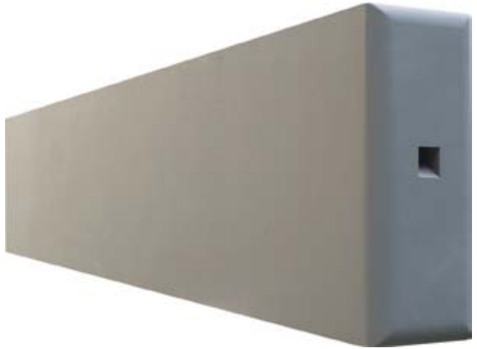

Upadek mitu solarnego

A Collapse of the Solar Myth

2012

obiekt

object

29 x 11 x 155 cm

ZALEWSKI ARCHITECTURE GROUP

ZALEWSKI ARCHITECTURE GROUP
UL. KOŚCIUSZKI 30/9, 44 GLIWICE
TEL/FAX (32) 230 21 31
www.zalewskiag.com
office@zalewskiag.com

Opracowanie graficzne:
graphic design
Rafał Pytel

Skład:
DTP
Wiktoria Lamers

Reprodukcja na okładce:
Deszcz
Rain
2012
relief
15 x 15 cm

Sponsor katalogu:
Krzysztof Zalewski ZALEWSKI ARCHITECTURE GROUP

Stowarzyszenie Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie

Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha
ul. M. Konopnickiej 26, 30-302 Kraków
tel. 12 267 27 03 lub 12 267 37 53
e-mail: muzeum@manggha.krakow.pl

Main Sponsor SAFIX
KÄRCHER

www.manggha.pl

FUNDACJA KYOTO – KRAKÓW

Patronat medialny

TVP KULTURA TVP KRAKÓW RADIO KRAKÓW DOBRE NOWINY
format FRAGILE O.pl Grapheion.cz

Wydawca: STAPOWICZ SYSTEM SZYTEM NOWOCZESNEJ wcześniej www.galeria-rsta.pl

Zaćmiennik elektryczny

An Electric Eclipser

2012

obiekt

object

50 x 50 x 50 cm

Rafał Pytel

Absolwent Wydziału Malarstwa krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych;
dyplom w pracowni prof. Stanisława Rodzińskiego, aneks z grafiki w pracowni prof. Zbigniewa Lutomskiego w 2000 roku.
Pracuje jako asystent na Wydziale Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki w pracowni rysunku prof. Allana Rzepki.
W 2011 roku otrzymał tytuł doktora przyznany przez Radę Wydziału Malarstwa ASP w Krakowie.
Członek Stowarzyszenia Międzynarodowe Triennale Grafiki. Autor czternastu wystaw indywidualnych,
uczestnik pięćdziesięciu siedmiu wystaw zbiorowych, w tym czternastu międzynarodowych.
Nagrody i wyróżnienia w dziedzinie grafiki. Uprawia malarstwo, grafikę i fotografię.
Tworzy obiekty przestrzenne, reliefy, kolaże dźwiękowe.

Graduated from the Faculty of Painting at the Academy of Fine Arts in Krakow,
prof. Stanisław Rodziński's studio, With a diploma annex in graphic art at prof. Zbigniew Lutomski's studio in 2000.
He works as an associate lecturer at the Faculty of Art Conservation and Restoration, prof. Allan Rzepka's studio of drawing.
In 2011, the title of a doctor was conferred upon him by the Council of the Faculty of Painting of the Academy of Fine Arts in Krakow.
He is a member of the International Triennial of Graphic Art Association. Author of 14 individual exhibitions, participated in 57
collective exhibitions, including 14 international exhibitions. Prizes and special mentions in graphic art.
He practices painting, graphic art and photography. He creates spatial objects, reliefs and sound collages.